

(POLİTİKA)

bir daha çimen olmamak için...

“demokrasi mücadelesinin öncülüğüne”

Türkiye oligarşisi nasıl sonuçlanacağı henüz ön-görülemeyen bir yönetememe krizinin içinde debelenmeye devam ediyor. 30 Temmuz tarihinde Anayasa Mahkemesi'nin "kılpayı" aldığı AKP'nin kapatılmamasıyla sonuçlanan kararının, ne kadar süreceği belli olmayan ABD-TSK-AKP mutabakatına dayandığı anlaşılıyor. Bu mutabakatın süresi belli değildir, zira egemen güçler arasındaki siyasal ve iktisadi rant kavgası temelinde şekillenen çelişkilerin tamamıyla ortadan kalkmadığı açıktır. Ancak varılan mutabakatla, oligarşik diktatörlüğün bileşenlerinden TSK'nın baskın güç olma özelliğini hala koruduğu ve AKP'nin bu hakim çizgi doğrultusunda "hizaya çekildiğini" belirlemek gerekiyor.

Güçlenen militarist çizgi

Zira geçtiğimiz günlerde Kocaeli garnizon komutanının Kandira cezaevinde, Ergenekon davası kapsamında tutuklu bulunan Hurşit Tolon ve Şener Eruygur ile bir saate yakın yaptığı görüşme, siyasetteki militarist çizginin daha da kalınlaşacağı ve askeri vesayetin gücünü artırdığının en somut ilk adımı oldu. Elbette hem bu cezaevi görüşmesinin hem de Hava Kuvvetleri Komutanının "aslında Ergenekon denen şey de nedir tam belli değil" mealindeki açıklamalarının, Genel Kurmay Başkanlığı değişiminin ertesi günlerine denk getirilmesi bir tesadüf olamaz. İlker Başbuğ'un devir teslim töreninde yaptığı konuşmanın ise bu gelişmelerin habercisi olacağı ortaydı. Devletin dış politikasından, siyaset etiğine ve Kürt sorununa kadar değme politikacıya taş çıkaracak(!) tespitlerde ve emirlerde bulunan Başbuğ, siyasetin halen en hegemonik gücünün TSK olduğunu cümle aleme bir kez daha duyurma ve ispatlama telaşındaydı.

Bu güncel gelişmelerle, beraber gizli savaş örgütüne dair ciddi suçlamaları da içeren Ergenekon davasının devam edecek olması, hem de provokatif Ker-kük bombalaması ve sınır ötesi hava hareketine aralıksız devam ediliyor olması gibi Kürt sorunu bağlam-lı gelişmelerin seyrinin, TSK ile AKP arasındaki şimdilik oluşmuş olan mutabakatın süresini tayin edeceği anlaşılıyor.

Diğer yandan, 17 sivil yurttaşın ölümüne, onlar-casının yaralanmasıyla sonuçlanan Güngören Katli-amı gibi Türk-Kürt çatışmasını körükleme hedefini de güden provokatif saldırıların devam edip etmeyeceği,

küresel iktisadi krizin Türkiye'yi ne oranda etkileyeceği gibi faktörlerin de mutabakatın ömrü konusunda belirleyici olacağı söylenebilir.

İlk bakışta fillerin tepişmesi olarak değerlendirilmesi mümkün olan bu süreç, geride bırakılan dönemde halklar açısından, daha fazla katliam, daha fazla savaş, daha fazla ölüm, daha az demokrasi ve daha az özgürlük anlamına geldi. En azından bir süre daha görece düşük yoğunluklu devam ederse de yine şiddetlenmesi kaçınılmaz olan bu hegemonik mücadelenin faturasının başta Kürt halkı olmak üzere tüm işçi ve emekçilere çıkartılmak istenileceğinin görülmesi gerekiyor.

Sosyalist Demokrasi Partisi, bedeli savaşlarla, katliamlarla, demokratik hakların kısıtlanmasıyla emekçilere ve ezilenlere ödetilen bu hegemonik kavgada; sol güçler arasında "yiyin birbirinizi" biçiminde apolitik bir indirgemecilikle temellendirilen tarafsız kalma veya aynı anlama gelen "üçüncü yol/üçüncü cephe" yaratma önermelerinin devrimci siyaset anlayışıyla bağdaşmadığını ve işçi sınıfının, ezilenlerin ve ezilen halkların egemen güçlerin karşısında mücadelelenin esas tarafını oluşturması gerektiğini vurguladı.

SDP aynı biçimde, önümüzdeki dönemde de ilerinde Kürt halkının, devrimcilerin, demokratların, aydınların ve tüm ezilen halkların kanı olan darbecilerin, gizli savaş aygıtlarının, militarist güçlerin karşısında yer alan cephenin gerçek unsurları olan demokrasi güçlerinin toparlanarak harekete geçmesine olanak sağlayacak sonuç alıcı bir siyasal faaliyeti yaşama geçirmeyi en önemli ve en acil görev olarak tespit etmektedir. Aynı eksende, önümüzdeki dönemin demokrasi güçlerinin toparlanması için bir fırsata dönüştürülmesi görevine işaret etmektedir.

Hegemonik kavgada AKP'nin kapatılmaması ve yeni dönem

Türkiye'de; AKP ile askeri vesayet güçleri arasında özellikle 2005 yılından bu yana tırmanagelen hegemonik kavganın, önce 27 Nisan e-muhtırasıyla ve ardından 4 Mayıs 2007 Dolmabahçe mutabakatıyla yeni bir döneme girdiği biliniyor. Zira söz konusu dönemden sonra; AKP'de önceki dönemde belirleyici olan AB'ci liberal kesimler yerine devletli çizginin hakimiyet kazandığı, TSK'da ise Genelkurmay yönetimi ile bir ayakları Ergenekon'a bastığı anlaşılan "genç

subaylar" arasında bir açının oluşmaya başladığı görülmüştür. ABD'nin himayesinde gerçekleşen bu mutabakat zemininin, sınır ötesi kara hareketine ve Ergenekon operasyonunun birinci dalga tutuklamalarına yol açtığı bilinmektedir. Diğer yandan, AKP 27 Nisan öncesinde gündemine aldığı "sivil Anayasa" vb. adımlardan ricat ederek mutabakata bağlı kalacağını göstermiştir. Ancak sınır ötesi kara hareketinin hezimetle sonuçlanmasının, hem TSK içindeki rahatsız subaylar ve hem de bir bütün olarak Ergenekon çetesi açısından darbe senaryolarını yürürlüğe sokmak üzere elverişli bir siyasal istikrarsızlığa neden olduğu açıktır. Anlaşılan o ki, gerek ABD emperyalizmi, gerek tekeli sermaye gerekse NATO çizgisindeki TSK yönetimi gidişattan endişe duyarak iki adımın atılması üzerinden sürece müdahale etme kararı almışlardır. Bu adımlardan birincisi Ergenekon operasyonunun ucu devlete ve gizli savaş aygıtına uzanmamak kaydıyla bir halka daha derinleştirilmesi, ikincisi ise Anayasa Mahkemesi'nin AKP'nin kapatılmaması yönünde karar vermesi olmuştur.

AKP'nin kapatılmaması kararının sonuçları doğru değerlendirilmelidir. Liberal çevreler, bu kararı Türkiye'nin "demokratik" dış dünyadan koparılması yönünde olumlu ve umut verici bir adım olarak değerlendirmekteler. Aynı çevrelerin, AKP'nin "demokratik reform" adımlarını atabileceği beklentisini kamuoyuna yaymaya çalıştıkları görülüyor. Bu değerlendirme biçimi, AKP'nin kapatılmamasını "demokratik reform" adımlarını atmaktan ricat etmesine borçlu olduğu gerçeğini göz ardı etmektedir. Oysa AKP'nin kapatılmaması kararıyla birlikte, 27 Nisan'dan bu yana parti içinde giderek güçlenen devletli çizginin söz konusu partinin tescilli ana eğilimi haline dönüştüğü açıktır. Önümüzdeki dönemde demoklesin kılıcı başında sallanan AKP'nin, değil AB muktesabatının önerdiği askeri vesayeti zayıflatmaya dönük adımları atmak, bunun lafını etmekten bile imtina etmesi kuvvetle muhtemeldir. AKP, Kürt Sorunu konusunda da Dolmabahçe mutabakatından bu yana açık biçimde izlediği militarist çizgiden bir milim bile sapmayacaktır.

Ancak kuşkusuz AKP'yi destekleyen Anadolu sermayesinin ne oligarşik ranttan daha fazla pay alma hevesi, ne de genelde askeri-sivil bürokrasinin özelde ordunun oligarşik devlet aygıtı içindeki "baskın güç" olma durumunun geriiletilmesi emelleri ortadan kalkmamıştır. Bunu TSK da çok iyi bilmektedir. Dolayısıyla

(POLİTİKA)

la, TSK açısından AKP her ne kadar devletli bir çizgide de olsa, potansiyel tehdit odağı olmaya devam edecektir. Aynı nedenle, AKP'yi yıpratmaya ve yerine TSK açısından da güvenilir olan ve ABD'den de icazet almayı başarabilecek bir siyasal alternatifi yaratmaya dönük psikolojik savaşın, dozajı düşse de ortadan kalkmayacağını öngörmek gerekmektedir.

Sosyalistler açısından militarizme biat etmiş, Kürt sorununda imha ve inkar politikalarının bilfiil yürütücüsü olan, kendi kitle tabanının öncelikli beklentisi olan başörtüsü sorununu çözmekten bile aciz olan emek düşmanı bir AKP'nin ezilenler nezdinde daha rahat teşhir edilebileceği bir döneme girildiği söylenebilir. Ancak SDP, AKP'nin teşhirinden vazgeçmeksizin bu içine girilen dönemde de; kapitalist temeldeki oligarşik iktidar yapılanmasını ve bu iktidar yapılanması içinde ordunun baskın gücü temsil ettiği gerçeğini göz ardı eden, düzen karşıtlığını AKP karşıtlığına indirgeyen ulusalcı, sosyal-şoven politik çizgilerle ideolojik mücadele vermeye devam edecek ve mızrağın sivri ucunu militarist, şoven, Kürt sorununda çözümsüzlük yanlısı güçlere çevirerek devrimci demokrasi mücadelesini yükseltme çabasından geri adım atmayacaktır.

Aynı çerçevede, Sosyalist Demokrasi Partisi, Ergenekon Davası'nın derinleştirilerek gizli savaş aygıtının ve Kürt Sorunu'nda çözümsüzlük politikalarının tasfiyesini hedef alan bir siyasal mücadele hattını izlemeyi sürdürecektir. Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana darbelere ve katliamlara imza atmış İttihatçı Kemalist geleneğe ve bu geleneğin imzasını taşıyan işçi sınıfı ve ezilen halklar düşmanı 1982 darbe anayasasına karşı mücadeleyi demokratik, özgürlükçü bir anayasa talebiyle yükseltecek, 12 Eylül askeri diktatörlüğü ile hesaplaşacaktır.

Ergenekon Davası: Dağ fare doğurmamalı!

1 Temmuz 2008'de aralarında emekli orgeneral Hürşit Tolon, emekli orgeneral Şener Eruygur, emekli tümgeneral Levent Ersöz, emekli tuğgeneral İlker Güven gibi paşaların da yer aldığı isimlerin tutuklanmasıyla, daha önce tutuklanmış olan emekli tuğgeneral Veli Küçük ile birlikte Ergenekon Operasyonu'nun eski TSK mensupları içinde bir tasfiye hareketi anlamına geldiği de ortaya çıktı. 25 Temmuz 2008'de ise Cumhuriyet Başsavcısı Zekeriya Öz'ün açıkladığı iddianameyle Ergenekon Davası'nun çerçevesi belli olmuş oldu.

İddianame bir yandan Ergenekon'un askeriye merkezli kurulmuş bir teşekkül olduğunu öne sürerken diğer yandan Ergenekon'un TSK ile bir ilişkisi olmadığını çelişkili bilgisine yer vermektedir. İddianame çetenin, Danıştay suikasti, Cumhuriyet gazetesi saldırısı gibi eylemlerine dair kapsamlı suçlamalar içerirken, diğer yandan Şemdinli bombalaması gibi ucu TSK'ya çıkma riski taşıyan eylemlerine yer vermektedir. Aynı biçimde eski deniz kuvvetleri komutanı Özden Örnek'in darbe günlükleri iddianamede yer almamaktadır. Bu haliyle iddianamenin, bir yandan üzerinden ilerlenebilecek ve derinleştirilebilecek bir çerçeve sunduğu, ama diğer yandan davanın gizli

savaş aygıtının safralarından arındırılması operasyonuna hizmet etmekle sınırlı bir işlev görmeye müsaait bir içeriğe sahip olduğu görülmektedir.

AKP'nin belli pazarlıklar ve tavizler karşılığında kapatılmadığı gerçeği ve savcı Zekeriya Öz'ün belli bir siyasal iradeye yaslanmaksızın bu davayı derinleştirmekten imtina edeceği açıkken, gerçek davacılar sürece müdahil olmadıkça "dağın fare doğurması" kaçınılmazdır. Dahası Ergenekon Davası'nın Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve devrimci harekete yönelik bir yıpratma hareketine dönüştürülmesi eğilimlerinin de söz konusu olduğu gözlemlenmektedir.

Tüm bu nedenlerle, iddianameye bakarak "dağ fare doğurdu" diyerek süreci olağan akışına bırakmanın, özel savaş aygıtının en fazla işine gelen tutum olduğunun bilince çıkartılması gerekmektedir. Bu tutum, ya devletin kendi kendine "temiz eller operasyonu" yapacağı "naif" beklentisinin ya da özel savaş aygıtı tarafından Kürt halkına, devrimcilere, demokratlara, aydınlara ve ez cümle tüm ezilenlere yönelik işlenmiş suçların hesabını sorma iradesini göstermekten aciz olduğunun ifadesi olarak değerlendirilebilir. Bu türden bir "seyircilik" halinin, kaçınılmaz olarak, davanın devlet içindeki kimi safralarla birlikte, devrimcileri ve Kürt özgürlükçülerini de tasfiye hareketine dönüştürülmesine izin vermekle sonuçlanma tehlikesi de oldukça güçlü bir olasılıktır.

Sosyalist Demokrasi Partisi; Kürt halkına, devrimcilere, demokratlara, aydınlara ve ez cümle tüm ezilenlere yönelik gizli savaş aygıtınca işlenmiş suçların hesabını sormak konusunda ikirciksiz bir mücadelenin sürdürücüsü olmak konusunda kararlıdır. Ergenekon Davası'nın oligarşik devletten hesap sorma sürecinde bir manivela olabileceği gerçeğinden hareket eden SDP, bu davanın derinleştirilebilmesi ve ucunun halen görev başında olan kişilere ve kurumlara için dokunabilmesi için güçlü bir toplumsal talebin ortaya çıkması gerekliliğine işaret etmektedir.

SDP, bir yandan söz konusu toplumsal etkiyi açığa çıkartabilmek üzere en geniş demokrasi güçlerini yan yana getirebilmek için girişimde bulunacak, diğer yandan da Ergenekon Davası'nın derinleştirilmesi, "Fırat'ın Doğusu"na doğru genişletilmesi ve gizli savaş aygıtının tasfiyesi için verilecek mücadelenin Çatı Partisi'nin kuruluş sürecine de rengini verebilmesi için çalışacaktır.

Demokrasi Mücadelesi, Ergenekon ve Kürt Sorunu

Kürt sorununu Türkiye'nin en temel demokrasi sorunu olarak görmeyen, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesi ile Kürt halkının özgürlük mücadelesi arasındaki kopmaz bağı algılayamayan ve bu çerçevede Kürt Özgürlük Hareketi'ni muarız olarak tayin eden her türden siyasal çizginin şovenizmin bataklığından kurtulamadığı görülmektedir. Dolayısıyla, Kürt sorununu eksen almaksızın ne demokrasi mücadelesinin ne de emeğin kurtuluş mücadelesinin tutarlı bir çizgi dahilinde verilebilmesi mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi AKP'yi kapatmadı. Ama sırada DTP'nin kapatılma davası var. 16 Eylül'de görülmeye başlanacak DTP'yi kapatma davasının demok-

rasi güçleri açısından önemli bir sınav olacağı açıktır. SDP, ikirciksiz bir biçimde parti kapatmalara karşı durdu. Bir düzen partisi olarak nitelediği AKP'nin kapatılmasına da itiraz etti, AKP'den hesap soracak olanların en geniş halk kesimleri olduğunun altını çizdi. Bu anlamda, ezilen yığınların AKP'den hesap sorabilme hakkının ellerinden alınmasına karşı tutum aldı. Sosyalist Demokrasi Partisi, DTP'ye açılan kapatma davasına itiraz edenlerin, AKP'ye açılan davaya karşı olanlardan daha az olacağını bilincinde olarak bu muhalefet dinamiğinin bileşenlerini ve kitleselliğini artırma görevini önüne koymaktadır.

Ergenekon İddianamesi'nin mevcut çerçevesinin, söz konusu çetenin Kürt coğrafyasındaki faaliyetlerini kapsam dışı bıraktığı görülmektedir. Oysa özellikle 1990'lardan sonra yeniden reorganize olan gizli savaş aygıtının esas olarak Kürt sorununda çözümsüzlük politikalarından beslendiği bilinmektedir. Ergenekon İddianamesi'nde adı geçen üst düzey emekli subayların hemen hepsinin bölgede görev yaptığı ve Kürt halkının bu isimleri yakından tanıdığı ortadadır. Dolayısıyla Ergenekon Davası'nın derinleştirilmesinin yolu, örgütün "Fırat'ın Doğusu"ndaki faaliyetlerini gündeme getirmekten ve iddianameye eklenmesini sağlamaktan geçmektedir. Sosyalist Demokrasi Partisi'nin Ergenekon Davası'nı derinleştirmek üzere yürüteceği çalışmaların ana eksenini iddianameyi "Fırat'ın Doğusu"na doğru geliştirmek olacaktır.

Türkiye'de kapatma davaları ile Ergenekon davası kamuoyunun gündeminde kendisine yer bulurken, diğer yandan da TSK'nın PKK'ye karşı operasyonlarını şiddetlendirdiği görülmektedir. Sınır ötesi hava saldırılarıyla devam eden operasyonların güneyde izlenen provokatif saldırılarla bütünleştirildiği anlaşılıyor. Kerkük'te Kürt mitingine yapılan 25 kişinin ölümüyle sonuçlanan intihar saldırısı ve sonrasında Kürtlerle Türkmenler arasında yaşanan gerilim bölgede bir Kürt-Türkmen çatışmasının yaratılmak istendiğine dair güçlü işaretler barındırmaktadır. Türkiye Devleti, güneyde bir Kürt devletinin kurulmasını engellemeye dönük, yeni bir kara hareketine ve ilhak denemesine de yol açabilecek politikalar gütmeye devam etmektedir. Kerkük'teki bombalamayla aynı gün Güngören'de gerçekleştirilen derin devlet imzalı katliam da Türk-Kürt çatışmasının yalnızca güneyde değil, önemli bir Kürt nüfusunun yaşadığı batı kentlerinde de körüklenmek istediğini göstermektedir. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın Güngören katliamı sonrasında yaptığı şovenizm vurgulu açıklamalar bu yönelimi teyit etmektedir. AKP'nin de yeni dönemde benzer söylemleri giderek yükselteceği beklenmelidir. Bu gelişmeler ışığında, ülkede barış mücadelesinin yükseltilmesinin gerektiği açıktır. SDP, 1 Eylül Barış Günü nedeniyle düzenlenecek mitinglerin halkların kardeşliğinin tesisi ve halklar arasında iç savaş körüklemeye dönük militarist politikaların engellenmesi için kritik önemde olduğunu tespit etmektedir. Sosyalist Demokrasi Partisi, tüm demokrasi güçlerini, çeşitli şehirlerde düzenlenecek 1 Eylül mitinglerine en kitlesel katılımı sağlayabilmek için çalışmalarını ortaklaştırmaya ve birarada hareket etmeye çağırılmaktadır.